

Betegjogok érvényesülése a pszichiátriai betegek körében

Fridli Judit

jogvédő

Társaság a Szabadságjogokért

A betegjogok törvénybe foglalása biztosítja, hogy az egyén részt vehessen azokban a döntésekben, melyek testi-lelki állapotára hatnak, továbbá életminőségét vagy akár életesélyeit befolyásolják. E döntéseket az érintett úgy tudja meghozni, ha orvosától széleskörű tájékoztatást kap és képes ezeket az információkat saját értékrendjével összhangban mérlegelni.

A pszichiátriai ellátás során számos olyan helyzet adódhat, amikor az önrendelkezés közvetlen gyakorlása akadályokba ütközik. A beteg halaszthatatlanul kórházi kezelésre szorul, ám abba nem egyezik bele. A mentális zavar megfosztotta – ideiglenesen vagy tartósan – döntési képességeitől.

Milyen törvényi feltételek mellett engedhető meg, hogy valakit akarata ellenére gyógyító intézménybe szállítsanak? Ki kapjon lehetőséget arra, hogy a döntésképtelen beteg helyett a kezelési döntéseket meghozza? Korlátozható-e a magát vagy másokat közvetlenül veszélyeztető beteg a szabad mozgásban? Milyen speciális feladatai vannak a pszichiátriai osztályokon dolgozó szakápolóknak, betegjogi képviselőknek?

E kérdések számba vétele után foglalhatunk állást abban, milyen lehetőségeket látunk a betegjogok betartatására a pszichiátriai ellátásban. Látunk-e megoldást arra, hogy két érdek egyidejűleg érvényesüljön: a pszichiátriai beteg kapja meg a szükséges kezeléseket, ugyanakkor önrendelkezési jogát tartsák tiszteletben.